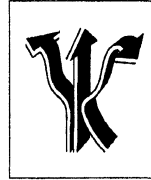

**МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ**

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ»
(для бакалаврів)**

Київ-2016

Підготовлено професором кафедри управління персоналом та економіки праці *Е.Б. Бойченко*

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом та економіки праці (протокол №4 від «14» листопада 2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту менеджменту та бізнесу ім. Б. Хмельницького (протокол №11 від 21 листопада 2016 р.)

Бойченко Е.Б. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Економіка промислових підприємств» (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2016. – 53 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Економіка промислових підприємств», методичні вказівки до виконання самостійної роботи студентами, а також список літератури.

Міжрегіональна Академія
управління персоналом
(МАУП), 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Економіка промислових підприємств» є складовою навчального плану загальнонаукової та професійної підготовки фахівців економічного напрямку.

Мета дисципліни «Економіка промислових підприємств»: формування у студентів системи теоретичних і практичних знань про концептуальні підходи до промислового підприємства; методи і способи раціонального поєднання та ефективного використання всіх елементів виробничого процесу; економічні та організаційні питання, що розглядаються у тісному зв'язку з технікою і технологією, бачення про які необхідні для прийняття економічно обґрунтованих управлінських рішень, реалізації розрахунково-аналітичної та виробничої діяльності.

Головними завданнями вивчення дисципліни є:

- 1) поглиблення теоретичних знань та практичних навиків системного аналізу складних виробничих систем;
- 2) поширення знань об еволюції промислових систем;
- 3) розуміння причин, логіки і стратегічних напрямків розвитку виробничого підприємства;
- 4) отримання навичок використання графічних методів аналізу і елементарного математичного апарату для вивчення динаміки кількісних параметрів економічних процесів виробничого підприємства.

Предметом дисципліни «Економіка промислових підприємств» є вивчення сутності підприємства як складної економічної системи, а також пізнання законів та закономірностей його розвитку на засаді теоретико - методичного інструментарію, що дають змогу надати комплексну оцінку його діяльності та розробити заходи щодо підвищення ефективності промислового виробництва.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях економічної теорії, економіки підприємства, економіки праці та соціально-трудових відносин, планування

діяльності підприємства, фінансів підприємств, статистики та економічного аналізу.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Економіка промислових підприємств» розроблені для студентів, які навчаються за спеціальністю «Управління персоналом та економіка праці» усіх спеціалізацій.

Самостійна робота студента є найважливішим елементом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних навчальних занять, яка формує практичні навички роботи студентів з науково-методичною літературою, орієнтує їх на інтенсивну роботу, глибоке вивчення теоретичних, практичних та наукових основ дисципліни.

Для заочної форми навчання навчальним планом передбачаються лекції і практичні заняття в обмеженій кількості. Основною формою вивчення дисципліни студентами є самостійна робота.

Головною метою самостійної роботи студентів є активізація систематичної роботи студентів, індивідуалізація навчання, підвищення якості засвоєння матеріалу навчальної дисципліни «Економіка промислових підприємств», закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, що виникають у студентів щодо виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Економіка промислових підприємств» включає виконання наступних видів робіт:

- конспектування (теми або окремих питань) та вивчення навчального матеріалу за програмою дисципліни;

- розв’язання задач, виконання графічних та ситуаційних завдань;
- виконання контрольної роботи за заданим варіантом;
- підготовка тез доповіді за результатами дослідження обраної наукової тематики;
- закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних під час вивчення курсу «Економіка промислових підприємств».

Важливе значення при вивченні дисципліни відводиться консультаціям студента з викладачем. Їх мета – допомогти студенту в оволодінні навчальною програмою дисципліни, отриманні навичок при вирішенні задач та ситуаційних вправ, обранні наукової теми дослідження та його проведенні, підготовки результатів дослідження до публікації та презентації доповіді на конференціях.

Мета самостійної роботи студентів – сприяння засвоєнню в повному обсязі навчальної програми дисципліни «Економіка промислових підприємств», а також формування самостійності як важливої професійної якості майбутнього фахівця, яка виявляється у здатності самостійно планувати, виконувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів – засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань з предмету «Економіка промислових підприємств».

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни «Економіка промислових підприємств» визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Економіка промислових підприємств» підручниками, навчальними та методичними посібниками, методичними матеріалами для самостійної роботи студентів, конспектом лекцій, періодичними виданнями тощо.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Економіка промислових підприємств» організовується з дотриманням низки вимог:

- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи;
- забезпечення можливості творчого підходу у виконанні роботи, не обмежуючи освітній процес виконанням стандартних завдань;
- підтримка у процесі виконання самостійної роботи постійного взаємозв'язку між викладачем та студентами.

Студенти, які розпочинають вивчати дисципліну «Економіка промислових підприємств», мають інформуватися викладачем щодо організації самостійної роботи, її форм та видів, термінів виконання, форм контролю та звітності, кількості балів за виконання завдань.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість отриманих балів за виконані завдання, визначаються викладачем кафедри при розробці робочої навчальної програми дисципліни.

Організація і контроль процесу та змісту самостійної роботи і її результатів здійснюються викладачами кафедри. Підсумковий контроль знань у вигляді іспиту здійснюється за питаннями для самоконтролю. Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються викладачами і доводяться до відома студентів.

Всі завдання самостійної роботи студентів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку студентом у процесі вивчення дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ»**

№	Назва змістового модуля і теми
Змістовий модуль I. Загальна характеристика виробничого підприємства	
1.	Виробниче підприємство як основна ланка ринкової економіки
2.	Виробнича програма та виробнича потужність підприємства
3.	Виробничий процес та принципи його організації
4.	Організація технічного обслуговування виробництва
Змістовий модуль II. Ресурси виробничого підприємства, організація і планування діяльності.	
5.	Основні виробничі фонди промислового підприємства
6.	Оборотні кошти підприємства
7.	Персонал підприємства
8.	Організація оплати праці на підприємстві
9.	Управління та планування діяльності виробничого підприємства
Змістовий модуль III. Економічна оцінка результатів виробничо-господарської діяльності підприємства	
10.	Витрати виробництва та собівартість продукції.
11.	Фінансові результати діяльності промислового підприємства
12.	Ефективність діяльності промислового підприємства
13.	Санація і банкрутство промислового підприємства
Разом годин: 90	

**Зміст самостійної роботи з дисципліни
«ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ»**

**Змістовий модуль I. Загальна характеристика виробничого
підприємства**

Тема 1. Виробниче підприємство як основна ланка ринкової економіки

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Визначення та напрями діяльності підприємства.
2. Поняття структури підприємства.

Контрольні питання і навчальні завдання

(для обговорення на семінарських заняттях):

1. Поясніть сутність терміна «промислове підприємство» та назвіть основні види його діяльності.
2. Охарактеризуйте різновиди промислових підприємств за виробничою характеристикою (масове, серійне, одиничне).
3. Назвіть особливості виробничої структури підприємства.
4. Перелічіть основні елементи виробничої структури підприємства.
5. Охарактеризуйте основні підрозділи загальної структури підприємства.
6. Надайте характеристику організаційній структурі управління.
7. Перелічіть різновиди організаційної структури управління промисловим підприємством.

Теми рефератів

1. Підприємство як суб'єкт господарювання.
2. Управління промисловим підприємством в умовах ринку.
3. Організаційна структура управління промисловим підприємством.
4. Виробнича структура промислового підприємства.
5. Правові основи та напрями діяльності промислового підприємства.
6. Договірні взаємовідносини та партнерські зв'язки у підприємницькій діяльності.

7. Організація і сутність економічного управління промисловим підприємством.

8. Економічний механізм державного регулювання господарської діяльності промислового підприємства.

9. Економічне управління потенціалом промислового підприємства.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

При підготовці даної теми необхідно акцентувати увагу на тому, що відмітною рисою промислових підприємств є виробничо-технічна єдність, яка виражається в єдності всіх структурних підрозділів підприємства, включених у єдиний процес виготовлення продукції або окремих частин готового виробу. Підприємство може складатися з технологічно різномірних виробництв, цехів та дільниць, які завдяки спільній діяльності забезпечують випуск відповідної продукції. Підприємство може складатися з технологічно однорідних виробництв, цехів та дільниць.

Організація виробництва характеризується технічною та технологічною сумісністю структурних підрозділів, однорідністю сировини, матеріалів, палива, енергії, що споживаються, єдністю методів організації виробництва, праці та управління. Кожне підприємство являє собою складну виробничо-економічну систему, здійснює багато конкретних видів діяльності, котрі за ознакою спорідненості можна об'єднати в окремі головні напрями: вивчення ринку товарів; інноваційна, виробнича та комерційна діяльність підприємства; сервісне обслуговування; економічна та соціальна діяльність.

Виробництво є основною сферою діяльності промислового підприємства. Промислові підприємства за виробничою характеристикою розподіляються на підприємства масового, серійного та одиничного виробництва. Основу діяльності кожного підприємства становить структура підприємства: виробнича, предметна, технологічна та предметно-технологічна (змішана) структура.

Організаційна структура управління – це форма системи управління, яка визначає склад, взаємодію та підпорядкованість її елементів. Види організаційної структури управління: лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна та матрична організаційна структура управління

Література основна [3, 7, 10-15]

додаткова [26, 29]

Тема 2. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Характеристика виробничої програми.
2. Виробнича потужність підприємства.

Контрольні питання і навчальні завдання

(для обговорення на семінарських заняттях):

1. У чому полягає сутність виробничої програми.
2. Обґрунтуйте особливості формування виробничої програми промислового підприємства.
3. Розкрийте сутність та приведіть порядок розрахунку основних показників виробничої програми підприємства у вартісному вираженні.
4. У чому полягає економічна сутність обґрунтування виробничої програми промислового підприємства.
5. У чому полягає економічна сутність виробничої потужності промислового підприємства.
6. Методи визначення виробничої потужності підприємства.
7. Назвіть основні показники виробничої потужності промислового підприємства.

Темати рефератів

1. Характеристика виробничої програми промислового підприємства.

2. Обґрунтування виробничої програми промислового підприємства.
3. Загальна характеристика виробничої потужності підприємства: економічна сутність, види та чинники що її визначають.
4. Виробничі потужності, їх розрахунок і використання.
5. Обґрунтування основних напрямів, цілей і задач розвитку промислових підприємств в ринкових умовах господарювання.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

При підготовці відповідей на питання необхідно звернути увагу на наступні поняття. Виробнича програма визначає завдання щодо введення в дію нових виробничих потужностей, потребу в матеріально-сировинних ресурсах, чисельності робітників, транспорті тощо. Вона тісно взаємодіє з фінансовим планом, планом з витрат виробництва, прибутку і рентабельності. Виробнича програма складається з трьох розділів: план виробництва продукції в натуральних вимірах; план виробництва продукції у вартісних вимірах, план реалізації продукції в натуральних та вартісних вимірах.

У натуральних вимірниках розрізняють номенклатуру та асортимент продукції підприємства. Номенклатура – перелік продукції однакового призначення, яка реалізується підприємством та представлена окремою позицією, а асортимент – характеризує її склад за видами, типами, гатунками та іншими ознаками. Товарна продукція являє собою вартість усіх видів готової продукції, робіт промислового характеру і послуг, призначених для замовників зі сторони, напівфабрикатів, деталей і вузлів, що постачаються по коопераційних зв'язках, вартість капітального ремонту, виробів і запасних частин для власного капітального будівництва і капітального ремонту, інструментів і оснащення для власного будівництва.

Виробнича потужність – це максимально можливий обсяг продукції встановленої номенклатури, яку може виготовляти підприємство за певний період часу за умов раціонального використання обладнання та виробничих площ. Розрізняють три види потужності підприємства: проектну, поточну та

резервну. Розрахунки виробничої потужності проводяться відповідно до типів виробництва.

Завдання 1.

Обчислити величину реалізованої продукції та її приріст у плановому році, якщо у звітному обсяг реалізації склав 600 тис. грн. У плановому році підприємство передбачає виготовлення продукції на суму 740 тис. грн. Частина її на суму 30 тис. грн. піде на внутрішні потреби. Незавершене виробництво за плановий рік зменшиться на 5 тис. грн. Додатково до програми випуску готових виробів підприємством будуть надані послуги промислового характеру заводам галузі на 45 тис. грн. і виготовлено напівфабрикатів для реалізації на сторону на 12 тис. грн.

Завдання 2

Обсяг валової продукції підприємства в оптових цінах становить 4,5 млн. грн., у тому числі вартість основних матеріалів, використаних для виготовлення продукції, – 1 млн., купованих напівфабрикатів і комплектуючих виробів – 0,5 млн., амортизаційні відрахування – 0,315 млн. грн. Обчислити обсяг чистої продукції підприємства.

Завдання 3.

Визначити виробничу потужність дільниці на основі таких даних: встановлено 24 штампувальних автомати з продуктивністю 22 удари за хвилину. За один удар штампується одночасно 5 деталей. Підприємство працює при п'ятиденному робочому тижні у дві зміни. Номінальний фонд робочого часу становить 260 днів за рік. Витрати робочого часу на ремонт обладнання – 6%, а на зміну штампів – 7% часу.

Література основна [3, 7, 10-15, 17, 18, 20]

додаткова [26, 28-30]

Тема 3. Виробничий процес та принципи його організації

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Структура виробничого процесу.
2. Принципи організації виробничого процесу.
3. Виробничий цикл та його характеристика.
4. Методи організації виробництва.
5. Організаційні типи промислового виробництва.

***Контрольні питання і навчальні завдання
(для обговорення на семінарських заняттях):***

1. Охарактеризуйте виробничі процеси промислового підприємства, надайте їм відповідну класифікацію.
2. У чому полягає економічна сутність раціональної організації виробничого процесу промислового підприємства.
3. Охарактеризуйте структуру виробничого циклу.
4. Охарактеризуйте тривалість технологічної стадії виробничого циклу при послідовному, паралельному та послідовно-паралельному русі предметів праці.
5. У чому полягає економічна сутність організації потокового виробництва на промисловому підприємстві.
6. Охарактеризуйте типи промислового виробництва.

Теми рефератів

1. Формування та структура виробничого процесу.
2. Основні принципи раціональної організації виробничого процесу.
3. Виробничий процес та основи його організації.
4. Виробничий цикл, його характеристика та структура.
5. Організація виробництва промислового підприємства.
6. Методи організації виробництва.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

Студенту необхідно вивчити наступні поняття. Структуру виробничого процесу. Основні елементи виробничого процесу: процес праці як свідома діяльність людини, предмети та засоби праці. Стадії виробничого процесу: заготівельна, обробна та складальна. Види виробничого процесу: основні,

допоміжні та обслуговуючі процеси. Прості та складні виробничі процеси. Технологічний процес як складова виробничого процесу. Ручні, машинно-ручні, машинні та автоматизовані операції.

Принципи організації виробничого процесу: спеціалізації, пропорційності, паралельності, прямоточності, безперервності, ритмічності, автоматичності, гнучкості та гомеостатичності. Види спеціалізації на підприємстві: функціональна та предметна, подетальна та технологічна. Рівень спеціалізації.

Виробничий цикл та його характеристика. Структура виробничого циклу та тривалість технологічних операцій. Способи поєднання операцій технологічного процесу (передачі предметів праці): послідовне, паралельне, паралельно-послідовне.

Методи організації виробництва. Методи організації виробництва: не потоковий, поточковий, автоматизований. Форми виробництва: одинично-технологічна, партійно-технологічна, предметно-групова.

Організаційні типи промислового виробництва. Типи виробництва: одиничне, серійне, масове, дослідне.

Література основна [3, 7, 10-15, 17, 18, 20]

додаткова [26, 28-30]

Завдання 1.

Визначити тривалість виробничого циклу обробки 200 кришок при послідовному, паралельному та послідовно-паралельному русі деталей за операціями при поштучній передачі за наступними даними:

Назва операції	Трудомісткість, хв.
Токарна 1	1,0
Токарна 2	6,0
Свердлильна	4,2
Різьбонарізна	0,8
Шліфувальна	0,6
Полірувальна	2,4
Всього	15,0

Завдання 2.

Визначити такт, ритм, швидкість і довжину потокової лінії на основі таких даних: добове завдання – 240 шт., режим роботи – 2 зміни, тривалість зміни – 8 годин, час регламентованих перерв у роботі – 12 хв/зміну, крок поточної лінії – 2 м, робочих місць – 36, розміщення робочих місць двостороннє, радіус закруглення конвеєра – 1 м.

Завдання 3.

Визначити такт лінії та розрахувати кількість робочих місць і коефіцієнт завантаження, якщо відомо, що обсяг випуску – 450 шт/доб, лінія працює у дві зміни по 8 годин. Норми часу на виконання операцій наступні:

Номер операції	1	2	3	4	5	6	7
Норма часу, хв.	12,0	10,8	23,4	13,0	5,8	10,8	5,4

Тема 4. Організація технічного обслуговування виробництва

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Зміст організації технічного обслуговування виробництва.
2. Завдання організації технічного обслуговування виробництва.
3. Етапи розвитку технічного обслуговування виробництва.

Контрольні питання і навчальні завдання

(для обговорення на семінарських заняттях):

1. Визначте зміст організації технічного обслуговування виробництва.
2. Перелічіть основні завдання технічного обслуговування виробництва.
3. Які ви знаєте основні тенденції розвитку технічного обслуговування виробництва, властиві сучасному етапу розвитку ринку економіки та виробництва?
4. Розкрийте зміст організації технічного обслуговування виробництва.
5. Назвіть основні завдання технічного обслуговування виробництва.

Теми рефератів

1. Форми організації з технічного обслуговування виробництва.
2. Організація процесу обслуговування та його матеріально-технічного обслуговування виробництва.
3. Загальні умови до матеріально-технічної бази обслуговування виробництва.
4. Завдання і значення технічного обслуговування, ремонту і експлуатації машин.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

Студенту необхідно вивчити наступні науково-методичні положення. Зміст і завдання організації технічного обслуговування виробництва. Інфраструктура підприємства. Склад і функції технічного обслуговування виробництва. Допоміжне та обслуговуюче господарство.

Складові технічного обслуговування виробництва: ремонтне, енергетичне та транспортне господарство.

Організація ремонтного господарства. Склад, функції, завдання й значення ремонтного господарства підприємства. Система планово-попереджувального ремонту (поточний, середній, капітальний). Система техніко-економічних показників ремонтного господарства й шляхи їхнього поліпшення. Загальна експлуатаційна система (досвід Японії). Система регламентного обслуговування.

Організація енергетичного господарства. Склад, функції, завдання й значення енергетичного господарства. Енергетична характеристика підприємства. Енергетичні баланси. Нормування й облік витрат енергоресурсів. Техніко-економічні показники енергетичного господарства й шляхи їхнього поліпшення.

Організація транспортного господарства. Склад, функції, завдання й значення транспортного господарства підприємства. Класифікація транспортних засобів підприємства. Визначення вантажообігу й вантажопотоків. Вибір і розрахунок транспортних засобів. Організація й

планування роботи внутрішньозаводського транспорту. Техніко-економічні показники транспортного господарства й шляхи їхнього поліпшення.

Література основна [3, 7, 10-15, 17, 18, 20]

додаткова [26, 28-30]

Змістовий модуль II. Ресурси виробничого підприємства, організація і планування діяльності

Тема 5. Основні виробничі фонди промислового підприємства

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Поняття, склад і структура основних фондів.
2. Амортизація основних фондів, методи нарахування амортизації.
3. Ремонт і модернізація основних виробничих фондів.
4. Ефективність використання основних виробничих фондів.

Контрольні питання і навчальні завдання

(для обговорення на семінарських заняттях):

1. Розкрийте економічний зміст та охарактеризуйте основні виробничі фонди.
2. Охарактеризуйте процедуру обліку основних виробничих фондів.
3. Приведіть методику розрахунку оцінки основних виробничих фондів.
4. Приведіть перелік показників, які характеризують ефективність використання статутного капіталу підприємства.
5. У чому полягає економічна сутність амортизації.
6. Назвіть методи нарахування амортизації.
7. У чому полягає фізичний знос і техніко-економічне старіння основних виробничих фондів.
8. Назвіть види основних виробничих фондів.
9. Приведіть методику розрахунку показників зносу основних виробничих фондів.

10. Охарактеризуйте систему показників використання основних фондів.

Темати рефератів

1. Капітал промислового підприємства: формування та використання.
2. Ефективність відтворення основних фондів промислового підприємства.
3. Ефективність використання основних фондів промислового підприємства.
4. Амортизація як джерело відтворення основних виробничих фондів промислового підприємства.
5. Нематеріальні ресурси промислового підприємства, їх формування та ефективність використання.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

Студенту необхідно вивчити зміст наступних понять. Економічну суть виробничих фондів, класифікацію і структуру основних фондів промислового підприємства. Формування засобів виробництва та виробничих фондів підприємства. Характеристика виробничих фондів підприємства.

Методи обліку і оцінка основних виробничих фондів. Первісна, відновлена, балансова, залишкова, середньорічна та ліквідаційна вартість основних виробничих фондів.

Амортизація основних фондів, методи нарахування амортизації. Знос основних фондів: фізичний і моральний. Норма амортизації. Основні методи амортизації: прямолінійний (рівномірний) метод; методи прискореної амортизації; метод зменшення залишкової вартості; метод прискорення зменшення залишкової вартості; кумулятивний метод (метод суми чисел; виробничий метод амортизації. Ремонт і модернізація основних виробничих фондів.

Ефективність використання основних виробничих фондів. Показники ефективності використання основних виробничих фондів.

Література основна [3, 5, 7, 9, 12- 15, 20, 21, 23]

додаткова [27, 30, 33]

Завдання 1.

Розрахувати залишкову вартість верстата, якщо відомо, що його початкова вартість 50 тис. грн., а відновна – 44 тис. грн. Норма амортизації – 18%, термін експлуатації верстата – 4 роки.

Завдання 2.

Визначити середньорічну вартість основних фондів підприємства, коефіцієнти оновлення і вибуття основних фондів, якщо відомо, що початкова вартість основних Фондів становила 35 млн. грн., у лютому було введено в експлуатацію основних фондів на 240 тис. грн., у червні виведено на 350 тис. грн., у третьому кварталі введено на 400 тис. грн., в листопаді виведено на 300 тис. грн., а з 1 грудня буде введено основних фондів на 150 тис. грн.

Завдання 3.

Обробка деталей закріплена за групою з п'яти фрезувальних верстатів. Визначити коефіцієнти екстенсивного, інтенсивного та інтегрального використання обладнання, якщо режим роботи цеху двозмінний, втрати часу становлять 5 %, а кількість вихідних і святкових днів на рік – 110 днів. Дані для розрахунку наступні:

Деталь	Норми часу, хв.	Машинний час, хв.	Обсяг випуску, шт/рік
1	45	30	1800
2	35	25	5500
3	55	35	2600

Тема 6. Оборотні кошти підприємства

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Склад і структура оборотних коштів.
2. Нормування оборотних коштів.
3. Ефективність використання оборотних коштів.

Контрольні питання і навчальні завдання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. У чому полягає економічний зміст оборотних коштів, назвіть елементи, які їх формують.
2. За якими критеріями встановлюють норми матеріальних витрат?
3. Перерахуйте методи, які застосовуються при нормуванні оборотних коштів.
4. Назвіть показники, які характеризують ефективність використання оборотних коштів.
5. Якими шляхами в сучасних умовах можна підвищити ефективність використання оборотних коштів?

Теми рефератів

1. Оборотні кошти: сутність, склад і структура.
2. Оборотні кошти промислового підприємства та їх організація.
3. Нормування оборотних коштів промислового підприємства.
4. Обґрунтування напрямів прискорення обігу оборотних коштів підприємства.
5. Ефективність використання оборотних коштів промислового підприємства і шляхи її підвищення.
6. Планування підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

Студенту необхідно вивчити зміст наступних складових теми. Поняття оборотних фондів підприємства. Структура оборотних коштів: незавершене виробництво і напівфабрикати власного виготовлення; витрати майбутніх періодів. Ефективність використання матеріальних ресурсів. Система показників ефективності використання матеріальних ресурсів. Види матеріаломісткості: абсолютна, питома та загальна.

Джерело формування оборотних засобів: власні оборотні кошти (статутний, пайовий, додатковий вкладений та інший додатковий капітал); залучені та позикові оборотні кошти; короткострокові фінансові вкладення.

Нормування оборотних коштів. Методи розрахунку нормативів оборотних коштів: аналітичний, коефіцієнтний і прямого розрахунку. Визначення нормативів оборотних коштів у: виробничих запасах; незавершеному виробництві; залишках готової продукції; методом прямого розрахунку.

Показники ефективності використання оборотних коштів. Методика розрахунку та інтерпретація показників ефективності використання оборотних коштів. Методика розрахунку та інтерпретація абсолютного та відносного вивільнення оборотних коштів.

Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Література основна [3, 5, 7, 9, 12- 15, 20, 21, 23]

додаткова [27, 30, 33]

Завдання 1.

Визначити величину виробничих запасів (сировини і матеріалів), якщо відомо, що за один день витрачається 8,5 тонн сировини, ціна 1 т. – 8 тис. грн. Сировина і матеріали доставляються на підприємство кожні 20 днів, тривалість транспортування 3 дні, підготовчий запас – 5 днів, страховий – 1/2 поточного запасу в днях.

Завдання 2.

Визначити норматив оборотних коштів у незавершеному виробництві, якщо протягом року буде виготовлено 264 вироби собівартістю 1240 грн. за штуку. На початку циклу виготовлення, тривалість якого 41 день, початкові витрати складають 210 грн.

Завдання 3.

Фактичний час одного обороту був доведений до 78 днів завдяки вжитим організаційно-технічним заходам. У базовому періоді обсяг

реалізованої продукції становив 22 млн. грн., а середньорічний залишок нормованих оборотних коштів 5,5 млн. грн. Визначити абсолютну суму вивільнених оборотних коштів і суму, на яку можна збільшити план реалізації продукції.

Тема 7. Персонал підприємства

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Класифікація і структура персоналу.
2. Визначення чисельності працівників.
3. Продуктивність праці.

Контрольні питання і навчальні завдання

(для обговорення на семінарських заняттях):

1. Розкрийте сутність понять «трудові ресурси», «персонал виробничого підприємства».
2. Опишіть структуру персоналу підприємства за характером виконуваних функцій.
3. Наведіть класифікацію персоналу промислового підприємства за професіями, спеціальностями, кваліфікацією.
4. Складання балансу робочого часу середньооблікового працівника промислового підприємства.
5. Методи вимірювання та показники рівня продуктивності праці на промисловому підприємстві.
6. Виробіток, як один з показників продуктивності праці.
7. Деталізована класифікація чинників зростання продуктивності праці на підприємстві.
8. Приведіть методику розрахунку чисельності працівників на нормованих та на ненормованих роботах.
9. Охарактеризуйте основні методи вимірювання продуктивності праці.

10. Приведіть методику оцінки продуктивності праці на промисловому підприємстві.

11. Назвіть різновиди трудомісткості праці та її використання для планування на підприємстві.

Теми рефератів

1. Система управління персоналом промислового підприємства.
2. Оцінка ефективності кадрової політики промислового підприємства.
3. Особливості формування трудових ресурсів промислового підприємства.
4. Особливості сучасної кадрової політики промислового підприємства.
5. Особливості процесу відбору персоналу промислового підприємства.
6. Вплив чинників на зростання продуктивності праці.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

Студенту необхідно вивчити наступні питання. Поняття, класифікація та структура персоналу. Поняття «трудові ресурси» та «персонал підприємства». Реальні та потенційні трудові ресурси.

Класифікація персоналу підприємства за ознаками: участі у виробничому процесі, функцій, що виконуються, професій та спеціальностей, кваліфікаційного рівня. Методичні основи визначення забезпеченості підприємства персоналом. Структура персоналу підприємства та чинники її формування.

Показники руху персоналу. Методика розрахунку та інтерпретація коефіцієнтів обороту по прийому, обороту по вибуттю, плинності, сталості складу персоналу підприємства.

Методи розрахунку чисельності робітників. Сфера застосування, вихідні дані та порядок розрахунку чисельності робітників трьома основними методами: за трудомісткістю робіт, за нормами обслуговування та за

робочими місцями. Методика розрахунку балансу робочого часу, який складається з календарного, номінального та ефективного фондів часу.

Поняття та показники продуктивності праці. Поняття «продуктивність праці», методи її вимірювання. Методика розрахунку трудомісткості продукції.

Вихідні дані та методичні основи визначення виробітку. Середньорічний, середньоденний та середньогодинний показники виробітку. Залежність між показниками продуктивності (виробітком та трудомісткістю).

Література основна [1, 2, 9-13, 18, 23]

додаткова [28, 30, 37]

Завдання 1.

Планова трудомісткість одного виробу складає 0,8 нормо/годин, річний обсяг виробництва – 1 млн. шт. Підприємство працює в дві зміни, тривалість зміни 8 годин. Витрати на регламентовані простої – 5%. Середній відсоток виконання норми виробітку – 114%. Визначити планову чисельність робітників – відрядників.

Завдання 2.

Визначити чисельність допоміжних робітників та прибиральниць цеху механічної обробки металу, що складається з 500 робочих місць, у тому числі – 350 місць оснащених металорізальними верстатами. Норми обслуговування для мастильників – 80 робочих місць; наладчиків – 20; електриків – 30; ремонтників – 25; контролерів якості – 25; слюсарів – 60; транспортувальників – 50. Для прибиральниць визначена норма обслуговування у 500 м² виробничої площі на одну особу. Середня площа одного робочого місця верстатника (враховуючи проходи) – 12 м², інших робочих місць – 7 м².

Завдання 3.

Чисельність промислово-виробничого персоналу на підприємстві в базовому періоді становила 4500 осіб. У звітному році обсяг виробництва

зріс на 5,2%, а відносна економія працюючих склала 41 особу. Обчисліть приріст продуктивності праці у звітному році.

Тема 8. Організація оплати праці на підприємстві

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Сутність організації оплати праці.
2. Форми і системи оплати праці.

Контрольні питання і навчальні завдання

(для обговорення на семінарських заняттях):

1. У чому полягає соціально-економічна сутність заробітної плати.
2. Які існують види заробітної плати на промисловому підприємстві.
3. Сформулюйте сучасне розгорнуте визначення сутності заробітної плати працівника промислового підприємства, обґрунтуйте його.
4. Обґрунтуйте умови доцільності використання відрядної та почасової форм оплати праці.
5. Охарактеризуйте тарифну систему як основу організації оплати праці на промисловому підприємстві, її різновиди.
6. Назвіть і охарактеризуйте основні елементи тарифної системи оплати праці на промисловому підприємстві
7. Назвіть умови використання безтарифної системи оплати праці.
8. Назвіть та опишіть вимоги до розробки системи преміювання персоналу промислового підприємства.

Теми рефератів

1. Форми та системи оплати праці на промисловому підприємстві.
2. Вдосконалення механізму оплати праці на промисловому підприємстві.
3. Зміст функцій заробітної плати.
4. Механізм реалізації основних функцій заробітної плати.
5. Основні класифікаційні ознаки системи оплати праці.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

Студенту необхідно вивчити наступні питання. Поняття, склад і функції заробітної плати. Поняття заробітної плати та мінімальної заробітної плати. Різниця між номінальною та реальною заробітною платою. Складові витрат на оплату праці: основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Цільова спрямованість, принципи, напрями та критерії реалізації головних функцій заробітної плати: відтворювальної, стимулюючої, регулюючої, соціальної.

Форми і системи оплати праці. Тарифна система оплати праці, її складові: тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники). Основи формування тарифної сітки (схеми посадових окладів) та зміст тарифно-кваліфікаційних характеристик. Форми оплати праці у рамках тарифної системи: відрядна та почасова, їх переваги та недоліки, умови застосування. Системи нарахування заробітної плати у межах відрядної форми оплати праці: пряма відрядна, непряма відрядна, відрядно-преміальна, відрядно-прогресивна й акордна. Системи нарахування заробітної плати у межах почасової форми оплати праці: проста почасова, почасово-преміальна та оплата за посадовими окладами.

Мотивація трудової діяльності. Моделі та методи мотивації.

Література основна [1, 2, 9-13, 18, 23]

додаткова [28, 30, 37]

Завдання 1.

Визначити відрядно-преміальну заробітну плату робітника, який за місяць виготовив 173 вироби при плані 125 шт./міс. Розцінка за складання виробу 1,5 грн./шт., доплати за виконання плану – 10%, а за кожен відсоток перевиконання плану – 1,5%.

Завдання 2.

Транспортний робітник обслуговує 26 основних робітників-верстатників. Його годинна тарифна ставка 4,31 грн.; відпрацьований за

місяць час – 184 години. Робітники, які обслуговуються транспортним робітником, виконали обсяг робіт на 5693 нормо/годин і відпрацювали 4784 годин. Визначити заробітну плату транспортного робітника, якщо його праця оплачується за непрямою відрядною формою оплати праці в залежності від середнього відсотка виконання норм основними робітниками.

Завдання 3.

Бригада робітників виконала акордне завдання за 21 день замість 24 днів по завданню. Відрядний заробіток бригади склав 6350 грн. При цьому було зекономлено матеріалів на суму 1200 грн. Розрахувати загальний заробіток бригади, якщо за умовами преміювання за 100% виконання завдання передбачається премія в розмірі 10%, а за кожен відсоток перевиконання – 0,5% відрядного заробітку. За економію матеріалів виплачується 30% фактичної економії.

Тема 9. Управління та планування діяльності виробничого підприємства

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Планування як вид управлінської діяльності на промисловому підприємстві.
2. Методи та види планування, що використовуються на промисловому підприємстві.
3. Процес формування ціни на промислову продукцію

Контрольні питання і навчальні завдання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. У чому полягає необхідність планування діяльності на промисловому підприємстві.
2. Обґрунтуйте основоположні принципи планування.
3. У чому полягає економічна сутність стратегічного, тактичного і оперативного планування?

4. Обґрунтуйте необхідність здійснення стратегічного планування на промисловому підприємстві.
5. У чому полягає економічна сутність тактичного плану.
6. Назвіть основні розділи тактичного плану промислового підприємства.
7. Охарактеризуйте процедуру планування збуту продукції.
8. Перелічіть мету, завдання та етапи планування.
9. Сутність, визначення, функції ціни як економічної категорії.
10. Приведіть загальну характеристику методів встановлення ціни на продукцію промислового призначення.

Теми рефератів

1. Особливості бізнес-планування для промислового підприємства.
2. Планування і прогнозування – основи економічного управління підприємством.
3. Кошторис виробництва та собівартість продукції.
4. Розробка фінансової стратегії промислового підприємства.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

Студенту необхідно вивчити зміст наступних складових теми. Планування як основний інструмент управління. Виробниче підприємство як об'єкт планування. Об'єкти та предмет планування. Організаційна структура планування: організаційно-централізоване та децентралізоване планування. Організація планової роботи на підприємствах. Принципи, методи та завдання планування. Види планування: довгострокове, середньострокове та поточне; стратегічне, тактичне та оперативне планування, бізнес-планування. Система планування на підприємстві. Інформаційна та нормативна база планування. Класифікація норм та нормативів. Характеристика основних груп норм та нормативів.

Поняття планування продажів, його мета та завдання. Етапи планування збуту продукції. Аналіз продажів у попередньому періоді.

Сегментація та прогноз розвитку ринку. Планування асортименту. Життєвий цикл товару. Оцінка конкурентоспроможності. Види цін та їх планування.

Література основна [7-9, 11, 13-15, 17, 18, 20-22]

додаткова [25, 27, 28, 31, 34]

Змістовий модуль III. Економічна оцінка результатів виробничо-господарської діяльності підприємства

Тема 10. Витрати виробництва та собівартість продукції.

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Загальна характеристика витрат.
2. Кошторис виробництва і собівартість продукції.
3. Калькуляція продукції, класифікація витрат за статтями.
4. Зменшення собівартості продукції.

Контрольні питання і навчальні завдання

(для обговорення на семінарських заняттях):

1. Обґрунтуйте порядок вивчення кон'юнктури ринку.
2. Приведіть класифікацію витрат промислового підприємства за економічними елементами.
3. Які існують групи витрат промислового підприємства, наведіть їх різновиди.
4. Наведіть класифікацію витрат промислового підприємства за статтями калькуляції.

Теми рефератів

1. Шляхи зниження собівартості продукції промислового підприємства.
2. Собівартість нових виробів продукції промислового виробництва.
3. Основи формування собівартості виробництва продукції підприємств

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

При підготовці відповідей на питання необхідно звернути увагу на наступні поняття. Загальна характеристика витрат. Структура витрат підприємства. Поняття витрат. Класифікація витрат за ознаками: місце виникнення витрат, виду продукції, однорідності витрат, виду витрат, способу перенесення вартості на продукцію, залежності від зміни обсягу виробництва, відношення до собівартості робіт, календарного періоду, доцільності витрачання. Структура витрат підприємства.

Кошторис виробництва. Порядок визначення витрат за видами діяльності підприємства: основною, операційною, фінансовою, інвестиційною, звичайною. Собівартість промислової продукції, методи її калькулювання. Поняття виробничої собівартості промислової продукції, її склад за калькуляційними статтями. Основні методи калькулювання виробничої собівартості промислової продукції. Структура собівартості реалізованої продукції.

Витрати операційної та звичайної діяльності підприємства. Структура витрат операційної діяльності підприємства. Структура витрат звичайної діяльності підприємства. Структура адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних, фінансових, витрат від участі в капіталі, інших витрат.

Література основна [8, 11-17, 18, 21-23]

додаткова [31, 33, 34, 38, 39]

Завдання 1.

Маса заготовки вала керма 8,5 кг, а чиста вага – 7 кг. Ціна заготовки 180 грн., а ціна відходів – 2700 грн./т. Заробітна плата на всіх операціях по обробці вала складає 9,8 грн. Непрямі витрати по цеху складають 280% від фонду основної заробітної плати, загальнозаводські витрати – 130%. Визначити собівартість вала керма.

Завдання 2.

Визначити зниження собівартості товарної продукції в плановому році, якщо планом передбачено: – зростання продуктивності праці одного

працівника – 108%; – зростання середньої заробітної плати одного працюючого – 102,5 %; – зниження матеріальних витрат – 5%; – по звіту собівартість товарної продукції дорівнює – 26450 тис. грн.; – питома вага основної заробітної плати виробничих робітників – 21%; – питома вага матеріальних витрат – 42 %.

Завдання 3.

Виробнича собівартість фрезерного верстата за звітний рік склала 90000 грн. Витрати на реалізацію верстата складають 5% виробничої собівартості. Відпускна ціна верстата 118000 грн. За рахунок заміни деяких деталей (високолегованих сталей середньо-легованими) передбачається в плановому році зменшити виробничу собівартість на 2,1%. Визначити зміну рентабельності виробництва фрезерного верстата.

Тема 11. Фінансові результати діяльності промислового підприємства

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Дохід промислового підприємства.
2. Прибуток і рентабельність підприємства.

Контрольні питання і навчальні завдання

(для обговорення на семінарських заняттях):

1. Поняття і види прибутку підприємства.
2. Обґрунтуйте джерела та шляхи зниження собівартості продукції промислового підприємства.
3. Обґрунтуйте резерви збільшення прибутку.
4. Шляхи підвищення рентабельності підприємства.
5. Показники ефективності фінансової діяльності підприємства.
6. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
7. Особливості розподілу прибутку промислового підприємства.
8. Поняття і показники рентабельності підприємства.
9. Резерви збільшення прибутку промислового підприємства.

Темати рефератів

1. Забезпечення беззбитковості функціонування промислового підприємства.
2. Резерви підвищення прибутковості промислового підприємства.
3. Управління фінансовими результатами підприємства.
4. Сутність прибутку в діяльності підприємства.
5. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

При підготовці відповідей на питання необхідно звернути увагу на наступні поняття. Прибуток як фінансовий результат діяльності підприємства. Групування показників доходу і прибутку в розрізі видів діяльності промислового підприємства. Методика розрахунку показників: валового прибутку, прибутку від операційної діяльності, прибутку від звичайної діяльності до оподаткування, прибутку від звичайної діяльності, чистого прибутку.

Показники ефективності. Методичні основи визначення показників: рентабельності продукції, рентабельності власного капіталу, рентабельності сукупних активів підприємства. Поняття запасу міцності.

Оцінка фінансового стану підприємства. Бухгалтерська звітність як основне джерело інформації для проведення оцінки фінансового стану підприємства. Перелік користувачів інформації щодо фінансового стану підприємства та мета його оцінки. Методика оцінки, яка включає аналіз структури балансу підприємства та оцінку його динаміки; аналіз поточного рівня ліквідності та платоспроможності, а також прогноз платоспроможності підприємства; оцінку фінансової стійкості; аналіз рентабельності підприємства; оцінку ділової активності.

Література основна [8, 11-17, 18, 21-23]

додаткова [31, 33, 34, 38, 39]

Завдання 1.

Підприємство спеціалізується на виробництві виробу А. Визначити рівень рентабельності виробу і показники рентабельності виробництва, якщо план випуску готових виробів 7200 шт., повна собівартість виробу 86 грн., гуртова ціна – 110 грн., середньорічна вартість виробничих фондів 1650 тис. грн. Балансовий прибуток підприємства оподатковується за ставкою 30%.

Завдання 2.

Визначити балансовий прибуток і показник загальної рентабельності виробництва за наступними даними:

Показники	Сума, тис. грн.
Обсяг реалізованої продукції	490
Повна собівартість реалізованої продукції	350
Прибуток від реалізації продукції	100
Інші позареалізаційні доходи	1,25
Позареалізаційні збитки	5,00
Середньорічна вартість основних фондів	880
Вартість нормованих обігових коштів	180

Встановити величину фонду споживання підприємства за такими даними:

- підприємством одержаний прибуток від реалізації продукції на суму 220 тис. грн.;
- продано основних фондів, що не були задіяні у виробництві, на суму 20 тис. грн.;
- сплачено штрафів іншим підприємствам за порушення термінів поставок продукції в сумі 4,6 тис. грн.;
- сплачено податок за податковою ставкою 30%;
- сплачено відсотки за банківські кредити в сумі 5,8 тис. грн.;
- фонд накопичення підприємства становить 67,5 тис. грн.

Тема 12. Ефективність діяльності промислового підприємства

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Економічна сутність та види ефективності.

2. Розрахунок показників економічної ефективності.
3. Економічна ефективність нової техніки та технології.
4. Визначення річного економічного ефекту від упровадження нової техніки.

***Контрольні питання і навчальні завдання
(для обговорення на семінарських заняттях):***

1. Розкрийте економічну сутність ефективності виробництва промислового підприємства.
2. Перелічіть показники ефективності виробництва.
3. Методичні підходи до оцінки економічної ефективності діяльності підприємства.
4. Фактори підвищення ефективності діяльності промислового підприємства.

Теми рефератів

1. Шляхи підвищення ефективності діяльності промислового підприємства.
2. Особливості створення та резерви підвищення ефективності промислових підприємств.
3. Ефективність використання оборотних фондів промислового підприємства.
4. Підвищення ефективності використання виробничих потужностей промислового підприємства.
5. Ефективність виробництва: вимірювання і чинники підвищення.
6. Шляхи підвищення ефективності діяльності промислового підприємства.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

При підготовці відповідей на питання необхідно звернути увагу на наступні поняття. Економічна сутність та види ефективності. Економічний та соціальний ефект. Види ефектів: локальний, первинний або одноразовий, мультиплікаційний, дифузійний, резонансний, ефект «стартового вибуху».

Розрахунок показників економічної ефективності. Показники ефективності використання основних та оборотних фондів, трудових ресурсів, капітальних вкладень. Узагальнюючі показники ефективності діяльності підприємства.

Економічна ефективність нової техніки та технології. Методи визначення економічної ефективності. Визначення економії капітальних вкладень, матеріалів і трудових ресурсів, яка може бути отримана при впровадженні нової техніки. Розрахунок економічної ефективності нової техніки.

Визначення річного економічного ефекту від упровадження нової техніки. Розрахунок річного економічного ефекту від виробництва та використання нових засобів праці довготривалого застосування. Річний економічний ефект від виробництва та використання нових або удосконалення існуючих предметів праці. Річний економічний ефект від підвищення продуктивності нової техніки.

Фактори підвищення ефективності діяльності промислового підприємства.

Література основна [8, 11-17, 18, 21-23]

додаткова [31, 33, 34, 38, 39]

Завдання 1.

Впровадження штампованих заготовок осі автомобіля із профільного прокату замість поковок квадратного перерізу дозволило автозаводу знизити витрати металу і зменшити питомі капіталовкладення. Визначити коефіцієнт корисного використання металу; приведені затрати на 100 заготовок; річний економічний ефект від впровадження прогресивних заготовок використовуючи наступні дані:

Показники	Поковка	Прокат
Вага 100 заготовок осі, т	4,5	4,0
Вага 100 готових виробів, т	3,5	3,5
Річний обсяг виробництва, тис. шт.	100	100
Питомі капіталовкладення на подальшу обробку заготовок осі, грн.	120	122
Собівартість обробки 100 заготовок, грн.	250	210

Завдання 2.

Визначити умовну річну економію з моменту впровадження нової автоматичної лінії та економію до кінця року, якщо до запуску нової лінії собівартість обробки головки блоку двигуна становила 45 грн., а після запуску витрати знизилися до 25 грн. Автоматична лінія почне працювати з 1 червня. Виробнича програма на рік – 250 тис. головок блоку.

Завдання 3.

Визначити ефективність від підвищення якості в залежності від підвищення довговічності машини на основі таких даних:

- передбачено збільшити строк служби машини з 5 до 7 років;
- в результаті збільшення витрат собівартість однієї машини зросте із 2000 до 2900 грн.;
- річний обсяг випуску машин 10000 шт.

Тема 13. Санація і банкрутство промислового підприємства

Питання, які виносяться на самостійне опрацювання (до іспиту):

1. Фінансова криза на підприємстві, симптоми та фактори, що її спричиняють.
2. Сутність санаційного аудиту та етапи його проведення.
3. Фінансові джерела санації промислових підприємств.
4. Економіко-правові аспекти санації та банкрутства промислових підприємств.

Контрольні питання і навчальні завдання (для обговорення на семінарських заняттях):

1. Розкрийте сутність банкрутства промислового підприємства.
2. Обґрунтуйте соціально-економічні наслідки банкрутства і ліквідації підприємств.
3. Охарактеризуйте економічну сутність санації підприємств.
4. Охарактеризуйте форми фінансової санації промислового підприємства.

5. Обґрунтуйте внутрішні джерела фінансової санації.
6. У чому полягає економічна сутність реструктуризації промислового підприємства.

Теми рефератів

1. Практика здійснення та ефективність реструктуризації суб'єктів господарювання.
2. Банкрутство промислового підприємства: механізм визначення і шляхи подолання.
3. Сутність санаційного аудиту та етапи його проведення.
4. Санація промислового підприємства.
5. Аналіз причин кризи на промисловому підприємстві.
6. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства промислових підприємств.
7. Порядок оголошення підприємства банкрутом.
8. Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.

Методичні вказівки до підготовки відповідей на питання.

При підготовці відповідей на питання необхідно звернути увагу на наступні поняття. Сутність банкрутства промислового підприємства. Соціально-економічні наслідки банкрутства та ліквідації підприємств. Параметри, що характеризують фінансову кризу. Чинники, що обумовлюють фінансову кризу. Різновиди кризи на промисловому підприємстві та фактори, що їх зумовлюють. Суб'єкт банкрутства. Законодавство України про банкрутство. Схема проходження справи про банкрутство. Законодавче визначення фінансової неспроможності.

Економічна сутність санації підприємств. Економічний зміст терміну санація. Досудова санація (визначення). Джерела фінансування санації. Мета фінансової санації. Класична модель санації та її етапи. Кінцева мета, програма та проект санації. Види санації. Внутрішні та зовнішні джерела санації підприємства.

Економічна сутність реструктуризації промислового підприємства. Форми реструктуризації та її різновиди. Мотиви реорганізації шляхом поглинання одного підприємства іншим. Різновиди злиття. Загальна схема реорганізації підприємства злиттям.

Література основна [6, 8, 11-18]

додаткова [24, 32-35]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів.

Мета контрольної роботи – закріпити й поглибити теоретичні знання, здобуті в процесі вивчення дисципліни «Економіка промислових підприємств», сформувати вміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою, законодавчими актами та статистичними матеріалами, а також з матеріалами власних досліджень в організаціях.

Номер варіанта контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю). У кожному варіанті завдання пропонується план, в який можна вносити зміни відповідно до вибраної інформації і специфіки роботи.

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В,	1
Г, Д, Е,	2
Є, Ж, З,	3
І, Й, К,	4
Л, М, Н,	5
О, П, Р,	6
С, Т, У,	7
Ф, Х, Ц,	8
Ч, Ш, Щ	9
Ю, Я	10

Структура контрольної роботи така: титульний лист, зміст, вступ, розділи, висновки і список використаної літератури.

У вступі висловлюється сутність та характеристика проблеми, що вивчається, завдання дослідження і мета роботи.

У основних розділах проводиться аналіз нормативних положень, висловлюється точка зору різних авторів, доводиться, яка точка зору є правильнішою, які положення можуть бути прийняті повністю або частково і чому.

Структура роботи має бути послідовна і логічна. Наприкінці роботи пишуться висновки про те, що зроблено в роботі та висновки, що впливають з аналізу.

Вступ та висновки повинні відображати власне ставлення студента до матеріалу, який вивчається. Далі наводиться список літератури, який має містити не менше 10 джерел. При потребі оформлюються додатки.

Контрольна робота повинна мати обсяг не менше 15-ти сторінок тексту на листах формату А4 (комп'ютерний набір – 14-й кегль, 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman). Всі сторінки, окрім титульної, мають бути пронумеровані.

Рекомендується наступна послідовність виконання роботи:

1. Вивчити положення, що діють, і інструкції.
2. Підібрати необхідну літературу по темі самостійно, користуючись послугами довідково-бібліографічного відділу і каталогів бібліотеки. Необхідно звернути увагу на публікації, монографії і періодичну літературу по темі за останній час.
3. Ознайомитися з літературою, скласти власний план роботи, уточнюючий типовий план, запропонований у варіанті завдання, що виконується.
4. Підготувати конспект літературних джерел, акцентуючи увагу на цікавих ідеях, дискусійних висловах авторів, які студент має намір

процитувати в роботі. Цитати слід наводити в тексті роботи з вказівкою джерела та сторінки цитованого матеріалу у квадратних дужках.

5. Розподілити матеріал відповідно до плану і оформити текст, набравши його на комп'ютері.

6. Наводячи список літератури, необхідно вказати автора, назву книги або статті, роки видання і відповідної сторінки, на які зроблено посилання.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1.

1. Охарактеризуйте різновиди промислових підприємств за виробничою характеристикою (масове, серійне, одиничне).
2. Розкрийте зміст організації технічного обслуговування виробництва.
3. Охарактеризуйте систему показників використання основних фондів.

Варіант 2.

1. Розкрийте сутність та наведіть порядок розрахунку основних показників виробничої програми підприємства у вартісному вираженні.
2. Назвіть методи та види планування, що використовуються на промисловому підприємстві.
3. Методичні підходи до оцінки економічної ефективності діяльності підприємства.

Варіант 3.

1. Назвіть особливості виробничої структури підприємства та перелічіть основні її елементи.
2. Якими шляхами в сучасних умовах можна підвищити ефективність використання оборотних засобів?
3. Обґрунтуйте соціально-економічні наслідки банкрутства і ліквідації підприємств.

Варіант 4.

1. Охарактеризуйте основні підрозділи загальної структури підприємства.
2. Вкажіть чинники, які визначають структуру персоналу підприємства.
3. Охарактеризуйте економічну сутність санації підприємств.

Варіант 5.

1. Надайте характеристику організаційній структурі управління. Перелічіть її різновиди.
2. Приведіть методику розрахунку чисельності працівників на нормованих та на ненормованих роботах.
3. У чому полягає економічна сутність реструктуризації промислового підприємства.

Варіант 6.

1. Охарактеризуйте структуру виробничого циклу.
2. Охарактеризуйте тарифну систему як основу організації оплати праці на промисловому підприємстві, її різновиди.
3. Розкрийте сутність банкрутства промислового підприємства.

Варіант 7.

1. Охарактеризуйте тривалість технологічної стадії виробничого циклу при послідовному, паралельному та послідовно-паралельному русі предметів праці.
2. Назвіть умови використання безтарифної системи оплати праці.
3. Обґрунтуйте джерела та шляхи зниження собівартості продукції промислового підприємства.

Варіант 8.

1. У чому полягає економічна сутність організації потокового виробництва на промисловому підприємстві.
2. Охарактеризуйте планування як вид управлінської діяльності на промисловому підприємстві? У чому полягає необхідність цього процесу.
3. У чому полягає економічна сутність тактичного плану, назвіть його основні розділи.

Варіант 9.

1. Охарактеризуйте типи промислового виробництва.
2. Обґрунтуйте основоположні принципи планування.
3. Обґрунтуйте необхідність здійснення стратегічного планування на промисловому підприємстві.

Варіант 10.

1. У чому полягає економічна сутність раціональної організації виробничого процесу промислового підприємства.
2. Обґрунтуйте резерви збільшення прибутку.
3. Охарактеризуйте процедуру планування збуту продукції. Перелічіть мету, завдання та етапи планування.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поясніть сутність терміна «промислове підприємство» та назвіть основні види його діяльності.
2. Охарактеризуйте різновиди промислових підприємств за виробничою характеристикою (масове, серійне, одиничне).
3. Назвіть особливості виробничої структури підприємства.
4. Перелічіть основні елементи виробничої структури підприємства.
5. Охарактеризуйте основні підрозділи загальної структури підприємства.
6. Надайте характеристику організаційній структурі управління.
7. Перелічіть різновиди організаційної структури управління промисловим підприємством.
8. У чому полягає економічна сутність виробничої програми.
9. Обґрунтуйте особливості формування виробничої програми промислового підприємства.
10. Розкрийте сутність та приведіть порядок розрахунку основних показників виробничої програми підприємства у вартісному вираженні.
11. У чому полягає економічна сутність обґрунтування виробничої програми промислового підприємства.
12. У чому полягає економічна сутність виробничої потужності промислового підприємства.
13. Методи визначення виробничої потужності підприємства.
14. Назвіть основні показники виробничої потужності промислового підприємства.
15. Охарактеризуйте виробничі процеси промислового підприємства, надайте їм відповідну класифікацію.
16. У чому полягає економічна сутність раціональної організації виробничого процесу промислового підприємства.
17. Охарактеризуйте структуру виробничого циклу.

18. Охарактеризуйте тривалість технологічної стадії виробничого циклу при послідовному, паралельному та послідовно-паралельному русі предметів праці.

19. У чому полягає економічна сутність організації потокового виробництва на промисловому підприємстві.

20. Охарактеризуйте типи промислового виробництва.

21. Розкрийте зміст організації технічного обслуговування виробництва.

22. Назвіть основні завдання технічного обслуговування виробництва.

23. Розкрийте економічний зміст та охарактеризуйте основні виробничі фонди.

24. Охарактеризуйте процедуру обліку основних виробничих фондів.

25. Приведіть методику розрахунку оцінки основних виробничих фондів.

26. Приведіть перелік показників, які характеризують ефективність використання статутного капіталу підприємства.

27. У чому полягає економічна сутність амортизації.

28. Назвіть методи нарахування амортизації.

29. У чому полягає фізичний знос і техніко-економічне старіння основних виробничих фондів.

30. Назвіть види основних виробничих фондів.

31. Приведіть методику розрахунку показників зносу основних виробничих фондів.

32. Охарактеризуйте систему показників використання основних фондів.

33. У чому полягає економічний зміст оборотних коштів, назвіть елементи, які їх формують.

34. За якими критеріями встановлюють норми матеріальних витрат?

35. Перерахуйте методи, які застосовуються при нормуванні оборотних коштів.

36. Назвіть показники, які характеризують ефективність використання оборотних коштів.

37. Якими шляхами в сучасних умовах можна підвищити ефективність використання оборотних коштів?

38. Розкрийте сутність понять «трудові ресурси», «персонал виробничого підприємства».

39. Приведіть структуру персоналу підприємства за характером виконуваних функцій.

40. Назвіть чинники, які визначають структуру персоналу підприємства.

41. Приведіть класифікацію промислового персоналу підприємства за професіями, спеціальностями, кваліфікацією.

42. Охарактеризуйте особливості сучасної кадрової політики промислового підприємства.

43. Охарактеризуйте процес відбору персоналу промислового підприємства.

44. Визначення чисельності окремих категорій працівників промислового підприємства.

45. Складання балансу робочого часу середньооблікового працівника промислового підприємства.

46. Методи вимірювання та показники рівня продуктивності праці на промисловому підприємстві.

47. Виробіток як один з показників продуктивності праці.

48. Деталізована класифікація чинників зростання продуктивності праці на підприємстві.

49. Приведіть методичку розрахунку чисельності працівників на нормованих та на ненормованих роботах.

50. Охарактеризуйте основні методи вимірювання продуктивності праці.

51. Приведіть методичку оцінки продуктивності праці на промисловому підприємстві.
52. Назвіть різновиди трудомісткості праці та її використання для планування на підприємстві.
53. У чому полягає вплив чинників на зростання продуктивності праці.
54. У чому полягає соціально-економічна сутність заробітної плати.
55. Які існують види заробітної плати на промисловому підприємстві.
56. Сформулюйте сучасне розгорнуте визначення сутності заробітної плати працівника промислового підприємства, обґрунтуйте його.
57. У чому полягає зміст функцій заробітної плати.
58. Опишіть механізм реалізації основних функцій заробітної плати.
59. Назвіть основні класифікаційні ознаки системи оплати праці.
60. Обґрунтуйте умови доцільності використання відрядної та почасової форм оплати праці.
61. Охарактеризуйте тарифну систему як основу організації оплати праці на промисловому підприємстві, її різновиди.
62. Назвіть і охарактеризуйте основні елементи тарифної системи оплати праці на промисловому підприємстві.
63. Назвіть умови використання безтарифної системи оплати праці.
64. Назвіть та опишіть вимоги до розробки системи преміювання персоналу промислового підприємства.
65. Охарактеризуйте планування як вид управлінської діяльності на промисловому підприємстві?
66. У чому полягає необхідність планування діяльності на промисловому підприємстві.
67. Обґрунтуйте основоположні принципи планування.
68. Назвіть методи та види планування, що використовуються на промисловому підприємстві.

69. У чому полягає економічна сутність стратегічного, тактичного і оперативного планування?
70. Обґрунтуйте необхідність здійснення стратегічного планування на промисловому підприємстві.
71. У чому полягає економічна сутність тактичного плану.
72. Назвіть основні розділи тактичного плану промислового підприємства.
73. Охарактеризуйте процедуру планування збуту продукції.
74. Перелічіть мету, завдання та етапи планування.
75. Сутність, визначення, функції ціни як економічної категорії.
76. Опишіть процес формування ціни на промислову продукцію (відпускна ціна).
77. Приведіть загальну характеристику методів встановлення ціни на продукцію промислового призначення.
78. Обґрунтуйте порядок вивчення кон'юнктури ринку.
79. Приведіть класифікацію витрат промислового підприємства за економічними елементами.
80. Які існують групи витрат промислового підприємства, наведіть їх різновиди.
81. Наведіть класифікацію витрат промислового підприємства за статтями калькуляції.
82. Обґрунтуйте джерела та шляхи зниження собівартості продукції промислового підприємства.
83. Обґрунтуйте резерви збільшення прибутку.
84. Розкрийте економічну сутність ефективності виробництва промислового підприємства.
85. Перелічіть показники ефективності виробництва.
86. Методичні підходи до оцінки економічної ефективності діяльності підприємства.
87. Розкрийте сутність банкрутства промислового підприємства.

88. Обґрунтуйте соціально-економічні наслідки банкрутства і ліквідації підприємств.

89. Охарактеризуйте економічну сутність санації підприємств.

90. У чому полягає економічна сутність реструктуризації промислового підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

5. Податковий кодекс України від 20.11.2016, підстава [1667-19](#) [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

6. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 № 2343-XII. [Електронний ресурс].

— Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>

Основна

7. Аюшкіна В.В. Внутрішній економічний механізм підприємства [Текст] : навч. посіб. / В. В. Аюшкіна, Я. В. Бурко ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Київ : Аграр Медіа Груп, 2015. - 190 с.

8. Базецька Г.І. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері [Текст] : навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. / Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва, Держ. ін-т підготов. кадрів. - Х. : ХНАМГ, 2012. - 292 с.

9. Власова Н.О. Економічний механізм регулювання підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі [Текст] : монографія / Н. О. Власова, М. В. Чорна, М. В. Беляєва ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі, Н.-д. центр "Екон. проблеми розвитку підприємництва в Україні". - Харків : ХДУХТ, 2013. - 156 с.

10. Внутрішній економічний механізм підприємства [Текст] : підручник / Гуткевич С. О. [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. С. О. Гуткевича. - Київ : Діса плюс, 2015. - 555 с.

11. Економіка промислового підприємства [Текст] : навч. посіб. для студентів техн. спец. / І. Ю. Єрфорт, О. Ю. Єрфорт ; Донбас. держ. машинобуд. акад. (ДДМА). - Краматорськ : ДДМА, 2013. - 219 с.

12. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / І. М. Посохов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : НТУ "ХПІ", 2016. - 380 с.

13. Економіка промислового підприємства [Текст] : підруч. для студ. неекон. спец. / Н. М. Тюріна [та ін.] ; ред. Н. М. Тюріна. - Л. : Новий Світ - 2000, 2008. - 312 с.

14. Економічне управління підприємством [Текст] : навч. посіб. / А. М. Колосов [та ін.] ; [за заг. ред. А. М. Колосова] ; Держ. закл. "Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка", Запоріз. держ. інж. акад., Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. - Старобільськ ; Запоріжжя ; Дніпропетровськ : Вид-во ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2015. - 351 с.

15. Єрфорт І.Ю. Економіка промислового підприємства [Текст] : навч. посіб. для студентів техн. спец. / І. Ю. Єрфорт, О. Ю. Єрфорт ; Донбас. держ. машинобуд. акад. (ДДМА). - Краматорськ : ДДМА, 2013. - 219 с.

16. Ковтун Н.В. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н. В. Ковтун ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2014. - 527 с.

17. Новікова М.М. Організація виробництва [Текст] : навч. посіб. / М. М. Новікова, М. В. Боровик ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. - Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. - 495 с.

18. Організація виробництва [Текст] : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [упоряд.: Л. О. Пашнюк, О. П. Микитюк]. - Київ : Київський університет, 2015. - 207 с.

19. Отенко І.П. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. ; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. - 155 с.

20. Петров В.М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК [Текст] : навч. посіб. / В. М. Петров ; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. - Харків : Майдан, 2016. - 360 с.

21. Планування діяльності підприємства. Практикум [Текст] : навч. посіб. / [Андреюк Н. В., Скопенко Н. С., Пашнюк Л. О.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2015. - 191 с.

22. Ставерська Т.О. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах [Текст] : навч. посіб. / Ставерська Т. О., Андрющенко І. С. ; Харків. держ. ун-т харчування і торгівлі. - Харків : Іванченко І. С. [вид.], 2013. - 146 с.

23. Хобта В.М. Економіка інноваційного підприємства [Текст] : навч. посіб. / В. М. Хобта, С. М. Крапівницька, Д. В. Пудрик ; Держ. ВНЗ "Донец. нац. техн. ун-т". - 2-ге вид. - Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2014. - 219 с.

Додаткова

24. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління [Текст] / Т. С. Клебанова [та ін.] ; ред. О. В. Мозенков. - Х. : ВД "ІНЖЕК", 2003. - 271 с.

25. Білоусова О.С. Фінансове планування на підприємствах: теорія, методологія та практика [Текст] : [монографія] / Білоусова О. С. ; Нац. акад. наук України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування". - К. : [б. в.], 2012. - 387 с.

26. Внутрішній економічний механізм підприємства [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Гуткевич С. О. [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. С. О. Гуткевич. - Вид. 2-ге, перероб. й допов. - Донецьк : Дмитренко, 2013. - 324 с.

27. Економіка і планування в підприємствах галузі [Текст] : метод. завдання та вказівки до виконання контрол. роботи для студентів напряму підгот. 6.030504 "Економіка підприємства" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад.: Міценко Н. Г., Заярна Н. М., Дуда С. Т.]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 103, [1] с.

28. Економіка підприємства: компетентність і ефективність розвитку [Текст] : монографія / [Пономаренко В. С. та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С. - Харків : ІНЖЕК, 2013. - 150 с.

29. Економіка та управління підприємствами регіонів України в контексті європейської інтеграції [Текст] : монографія / [Биба В. В. та ін. ; за заг. ред. В. Я. Чевганової] ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. - Полтава : ПолтНТУ, 2016. - 210 с.

30. Єрмаков О.Ю. Організація виробництва [Текст] : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / О. Ю. Єрмаков, Г. М. Христенко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компринт, 2012. - 196 с.

31. Збірник задач і тестів з економіки, організації і планування діяльності промислового підприємства [Текст] : навч. посіб. / П. С. Харів [и др.]. - Т. : Підручники & посібники, 2003. - 256 с.

32. Ілляшенко О.В. Механізми системи економічної безпеки підприємства [Текст] : [монографія] / Ілляшенко О. В. - Харків : Мачулін, 2016. - 503 с.

33. Сисоліна Н.П. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств [Текст] : навч. посіб. / Сисоліна Н. П., Савеленко Г. В., Василенко Л. П. ; Кіровогр. нац. техн. ун-т, Каф. економіки та орг. вир-ва. - Кіровоград : Лисенко В. Ф. [вид.], 2015. - 280 с.

34. Стратегічне фінансове управління підприємством [Текст] : монографія / [І. М. Боярко та ін.]. - Суми : Університетська книга, 2014. - 175 с.

35. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства [Текст] : навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. / В. О. Мец. - К. : Вища школа, 2003. - 278 с.

36. Новаківський І.І. Система управління підприємством в умовах становлення інформаційного суспільства [Текст] : монографія / І. І. Новаківський ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. - 313 с.

37. Управління потенціалом підприємства [Текст] : тести, завдання і метод. вказівки до практик., семінар. занять та самоств. роботи студентів спец. 7.03050401, 8.03050401 "Економіка підприємства", напряму підгот. 6.030601 "Менеджмент" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад.: Дуда С. Т., Хомицький А. І.]. - Львів : Вид-во ЛКА, 2015. - 71, [1] с.

38. Фінансовий аналіз [Текст] : метод. рек. до практик. занять та виконання домаш. завдання для студентів напряму підгот. 6.030509 "Облік і аудит" / Нац. авіац. ун-т ; [уклад. І. М. Суворова]. - Київ : НАУ, 2015. - 31, [1] с.

39. Фінансовий аналіз [Текст] : завдання до практ. занять, самот. роботи та тест. завдання для студентів ден. форми навчання напряму підгот. (спец.) "Фінанси і кредит" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад. Власюк Н. І.]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 115 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни «Економіка промислових підприємств»..	7
Методичні вказівки до самостійного вивчення тем дисципліни «Економіка промислових підприємств».....	8
Вказівки до виконання контрольної роботи	38
Питання для самоконтролю.....	42
Список літератури	47